

PRINSIP DAN AMALAN KOMUNIKASI DAKWAH

AAA1043

Program Pensiswazahan Guru

**DR. MUHAMMAD YUSUF KHALID
ROSLIZAWATI MOHD RAMLY
MARINA MUNIRA AB. MUTALIB
DR. MOHD RADHI IBRAHIM**

UNIVERSITI SAINS ISLAM MALAYSIA

جامعة العلوم الإسلامية الماليزية
ISLAMIC SCIENCE UNIVERSITY OF MALAYSIA

PRINSIP DAN AMALAN KOMUNIKASI DAKWAH

AAA1043

Program Pensiswazahan Guru

PRINSIP DAN AMALAN KOMUNIKASI DAKWAH

AAA1043

Program Pensiswazahan Guru

**DR. MUHAMMAD YUSUF KHALID
ROSLIZAWATI MOHD RAMLY
MARINA MUNIRA AB. MUTALIB
DR. MOHD RADHI IBRAHIM**

Penerbit
Universiti Sains Islam Malaysia
Bandar Baru Nilai
Negeri Sembilan
2011

CETAKAN PERTAMA 2011

© Hak Cipta Universiti Sains Islam Malaysia

Hak cipta terpelihara, tiada mana-mana bahagian daripada buku ini boleh diterbitkan semula, disimpan untuk pengeluaran atau ditukar kepada apa-apa bentuk dengan sebarang cara sekalipun tanpa izin bertulis daripada penerbit.

Diterbitkan di Malaysia oleh:

Penerbit USIM

UNIVERSITI SAINS ISLAM MALAYSIA

Bandar Baru Nilai, 71800 Nilai

Negeri Sembilan Darul Khusus

Tel:06-798 8226/6081 | Faks:06-798 6083

www.penerbit.usim.edu.my

pej.penerbitan@usim.edu.my

Penerbit USIM adalah anggota
MAJLIS PENERBITAN ILMIAH MALAYSIA

Dicetak di Malaysia oleh:

Penerbit UKM

UNIVERSITI KEBANGSAAN MALAYSIA

43600 UKM, Bangi, Selangor

Tel : 03-8921 5371 | 3072 Faks : 03-8925 4575

penerbit@ukm.my

Perpustakaan Negara Malaysia

Data Pengkatalogan-dalam Penerbitan

AAA1043 prinsip dan amalan komunikasi dakwah / Muhammad

Yusuf Khalid ... [et.al]

(Program pensiswazahan guru (PPG))

ISBN 978-967-0393-04-9

1. Da'wah (Islam)-Study and teaching. 2. Communication-
Religious aspects-Islam. I. Muhammad Yusuf Khalid. II. Siri.
297.540711

PROGRAM PENSISWAZAHAN GURU
AAA1043

ISI KANDUNGAN

PANDUAN KURSUS	9
UNIT 1 : Definisi Dakwah	11
UNIT 2 : Kepentingan Dakwah dan Keperluan kepadanya	15
UNIT 3 : Hukum Berdakwah	21
UNIT 4 : Dakwah Para <i>Anbiya'</i>	25
UNIT 5 : Dakwah Khulafa Rasyidin dan Salaf Al-Salih	35
UNIT 6 : Prinsip Asas dan Intipati Dakwah	41
UNIT 7 : Da'i dan Mad'u	47
UNIT 8 : Komunikasi Dakwah	55
UNIT 9 : Dakwah Jemaah Tabligh	63

**PROGRAM PENSISWAZAHAN GURU
AAA1043
Prinsip dan Amalan Komunikasi Dakwah**

- Pengarah Projek : Prof. Madya Bhasah Abu Bakar
Dekan Fakulti Pengajian Bahasa Utama
- Penyelaras Projek : Dr. Noor Azizi bin Ismail
Ketua Program Pendidikan
- : Dr. Noorhayati Hashim
Penyelaras Program Pensiswazahan Guru Sekolah Menengah (Pendidikan Islam) & Program Pensiswazahan Guru Sekolah Rendah (Pendidikan Islam)
- : Pn. Hazlina binti Abdullah
Penyelaras Program Pensiswazahan Guru Sekolah Rendah (Bahasa Inggeris)
- Penulis Modul : Dr. Muhammad Yusuf Khalid
Roslizawati Mohd Ramly
Marina Munira Ab. Mutalib
Dr. Mohd Radhi Ibrahim
- Editor : Dr. Harison binti Mohd Sidek
: Pn. Hazlina binti Abdullah

PANDUAN KURSUS

PENGENALAN

Panduan kursus disediakan untuk membantu pelajar memahami keperluan dan kandungan kursus. Pelajar hendaklah sentiasa membaca dan merujuk bahagian panduan ini dengan teliti untuk membolehkan pelajar melengkapkan kursus ini dengan jayanya.

Kursus AAA 1043 Prinsip Dan Amalan Komunikasi Dakwah ini dirangka untuk memberikan pendedahan kepada pelajar mengenai asas-asas dakwah, kaedah dan strategi penyampaian dakwah. Kursus ini menyediakan pelajar wadah untuk memahami kaedah dan strategi dalam berdakwah yang boleh digunakan dalam pengajaran mereka di sekolah serta dalam kehidupan masyarakat nanti.

KUMPULAN SASARAN

Kursus ini ditawarkan kepada semua pelajar yang mengikuti Program Ijazah Sarjana Muda Pendidikan (Pendidikan Islam) bagi mengajar di sekolah-sekolah menengah di Malaysia.

PERUNTUKAN MASA PEMBELAJARAN

Mengikut piawaian MQA, setiap jam kredit memerlukan pelajar memperuntukkan 40 jam pembelajaran. Oleh itu pelajar memerlukan 120 jam waktu pembelajaran. Anggaran agihan waktu pembelajaran bagi kursus AAA 1043 ini adalah seperti jadual di bawah :

Jadual 1: Anggaran agihan masa pembelajaran AAA 1043

Bil.	Aktiviti pembelajaran	Jam pembelajaran	
		Bersemuka	Tidak bersemuka
1.	Tutorial	30	
2.	Tutorial dalam talian	-	30
3.	Membaca modul serta menyiapkan tugas	-	30
4.	Video P&P melalui MyLMS	-	30
Jumlah Masa Pembelajaran		120	

HURAIAN AAA 1043 (PRINSIP DAN AMALAN KOMUNIKASI DAKWAH)

HASIL PEMBELAJARAN KURSUS

Pada akhir kursus ini, pelajar diharap dapat:

1. Memahami prinsip dan amalan komunikasi dakwah.
2. Menjelaskan kedudukan dakwah dalam Islam, kepentingan dan hukum berdakwah.
3. Memahami metode dakwah para Rasul berlandaskan al-Quran dan hadis.
4. Mengetahui ayat-ayat Qur'an dan hadis berkaitan dengan akidah dan dakwah yang boleh digunakan untuk memantapkan hujah ketika berdakwah.
5. Mengenal pasti kaedah pengajaran dan strategi berdakwah yang boleh diaplikasi dalam konteks pengajaran.

SINOPSIS KURSUS

Kursus ini menjelaskan kepada pelajar prinsip asas dan konsep komunikasi dakwah. Pelajar turut didedahkan dengan definisi dan sejarah perkembangan dakwah, tanggungjawab pendakwah (da'i), sasaran dakwah (mad'u), hukum berdakwah dan perkara-perkara penting dalam berdakwah seperti *manahij al-dakwah*, *asalib al-dakwah* dan *wasail al-dakwah*. Beberapa ayat Qur'an dan hadis yang berkaitan dengan topik dakwah dan fadilat dakwah juga turut diberi penekanan.

ISI KANDUNGAN KURSUS

Kursus ini terbahagi kepada 9 tajuk. Kandungan keseluruhan kursus adalah seperti berikut:

UNIT 1:

Unit satu mengandungi pengertian dan definisi dakwah dari sudut bahasa dan istilah.

UNIT 2:

Unit dua mengandungi kepentingan dan keperluan terhadap dakwah.

UNIT 3:

Unit 3 mengandungi pembahagian hukum berdakwah dan perbezaan pandangan ulama' berhubung hukum berdakwah.

UNIT 4:

Unit empat mengandungi perbahasan metode dan pendekatan dakwah para *Anbiya'* dalam al-Quran.

UNIT 5 :

Unit lima mengandungi metode dakwah di zaman Khulafa' Rasyidin dan Salaf al-Salih.

UNIT 6 :

Unit enam menjelaskan prinsip-prinsip asas dakwah dan inti pati atau *maudhu'* dakwah.

UNIT 7 :

Unit tujuh mengandungi hubungan antara da'i dan mad'u.

UNIT 8 :

Unit lapan menjelaskan konsep, prinsip dan jenis komunikasi dakwah.

UNIT 9 :

Unit sembilan mengenal pasti latar belakang Jemaah Tabligh, objektif dan saluran penyebaran dakwahnya.

RUMUSAN

Pada akhir topik ini, anda telah mempelajari:

- Latar belakang Jemaah Tabligh.
- Objektif Jemaah Tabligh untuk menjalankan dakwah *amar ma'aruf nahi munkar* dan mengajak semua umat Islam supaya kembali kepada ajaran Islam dan menghayati sunnah Rasulullah SAW.
- Enam prinsip asas ajaran Jemaah Tabligh.
- Kepentingan enam prinsip asas ajaran Jemaah Tabligh dalam penyebaran dakwah gerakan tersebut.
- Medium dan saluran dakwah yang menjadi wadah penyebaran dakwah Jemaah Tabligh.
- Kepentingan *khuruj* sebagai metode penyebaran dakwah Jemaah Tabligh.

KATA KUNCI

Maulana Muhammad Ilyas	Kalimah
Kandhalawi <i>Markaz</i>	Ilmu dan Zikir
<i>Shura</i>	<i>Tashih al-Niyah</i>
<i>Halaqah</i>	<i>Ikram al- Muslimin</i>
Dakwah <i>Amar Ma'ruf Nahi Munkar</i>	<i>Khuruj</i>
Sunnah Rasulullah SAW	

AKTIVITI / LATIHAN

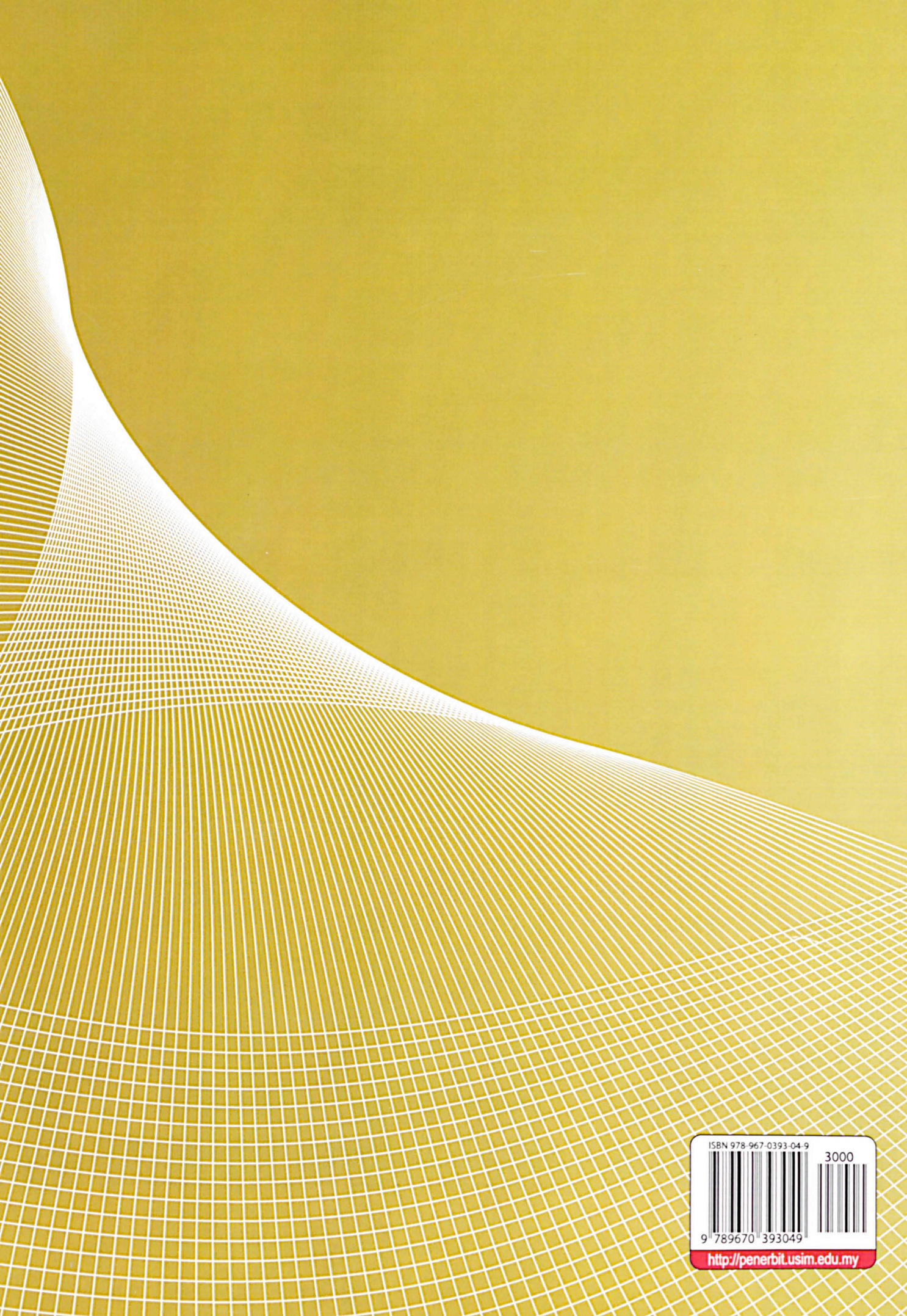
1. Bincangkan kepentingan *khuruj* dalam penyebaran dakwah Jemaah Tabligh.
2. Huraikan enam prinsip asas ajaran Jemaah Tabligh.

RUJUKAN

- Ahmad Fauzi Abdul Hamid. 2002. "The Formative Years of The Dakwah Movement: Origins, Causes and Manifestations of Islamic Resurgence in Malaysia." *IKIM Journal*. Vol. 10, no. 2, Hal. 87-124.
- Abul Hasan Nadawi. 1983. *Life and Mission of Maulana Muhammed Ilyas*. 2 nd edition, Academy of Islamic Research Lucknow: India.
- Md Hanapi Md. Noor. T.t. *Tabligh The Misunderstood Jewel Of The Last Century: From the Viwpoint Of A Malay Intelect*. Penang: Hanapi Publishing House.
- T.p. "Tablighi Jamaat". *Wikipedia*. 10 Ogos 2011. <http://en.wikipedia.org/wiki/Tablighi_Jamaat>
- T.p. The Tablighi Jamaat Movement. 12 Ogos 2011. <<http://www.tauheed-sunnat.com/sunnat/content/the-tablighi-jamaat-movement>>

ISBN 978-967-0393-04-9 3000

9 789670 393049

<http://penerbit.usim.edu.my>